

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/122/2023
Identifikačné číslo spisu: 1222204153
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1222204153.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne J. F., narodenej XX. G.Q. XXXX, W., U.G.. Q. XX, zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou Miroslavou Věčerovou, narodenou 31. decembra 1976, Hlohovec, P. O. Box 55, proti žalovaným 1/ L. A., narodeným X. P. XXXX, G., Š. XX, 2/ T. K., narodenej XX. L. XXXX, F., L. K. XXX, 3/ J. A., narodenej XX. T. XXXX, M., Q. Q. XX/X, 4/ N. A., narodenému XX. J. XXXX, W., B. XB, 5/ I.. S. A., narodenej XX. L. XXXX, Q., D. XX, 6/ J. F., narodenému XX. J. XXXX, W., K. XX, o zrušenie kúpnej zmluvy a iné a o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7C/57/2022, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2023 č. k. 16Co/161/2022-286, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 6/ n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 12. októbra 2022 č.k. 7C/57/2022-40 odmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu nakladania s majetkom zo závetu po poručiteľke L. B. (výrok I.), zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu priblíženia sa k bytu č. XX B.Í. XB, W. a k žalobkyni a L. J. V. F. na 1 000 km a v časti zápisu konania sp. zn. 53C/3/2022 na list vlastníctva č. XXXX, katastrálne územie W. a list vlastníctva č. XX, katastrálne územie A. (výrok II.); a odmietol podanie žalobkyne doručené súdu dňa 9. augusta 2022 v časti priznania 20 % dedičského podielu ako jednej zo zákonných dedičiek L. B. (výrok III.), nepripustil zmenu žaloby uvedenú v podaní žalobkyne zo dňa 3. októbra 2022, ktorou sa žalobkyňa domáhala navrátenia mena L. B. na list vlastníctva č. XXXX a list vlastníctva č. XX (výrok IV.) a zastavil konanie v časti o zrušenie osvedčenia o závete po L.D. B. (výrok V.).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 31. januára 2023 sp. zn. 16Co/161/2022 potvrdil v napadnutom výroku, ktorým odmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu nakladania s majetkom zo závetu po poručiteľke L. B. (výrok I.),

ktorým odmietol podanie žalobkyne doručené súdu 9. augusta 2022 v časti priznania 20 % dedičského podielu ako jednej zo zákonných dedičiek L. B. (výrok III.) a ktorým zastavil konanie v časti o zrušenie osvedčenia o závete po M. B. (výrok V.); a odmietol v napadnutom výroku, ktorým zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v časti zákazu priblíženia sa k bytu č. XX, B. XB, W.ec a k žalobkyni a L. J. V. F. na 1 000 km a v časti zápisu konania sp. zn. 53C/3/2022 na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. W. a liste vlastníctva č. XX, k. ú. A. (výrok II.) a ktorým nepripustil zmeny žaloby uvedené v podaní žalobkyne zo dňa 3. októbra 2022, ktorou sa žalobkyňa domáhala navrátenia mena L. B. na liste vlastníctva č. XXXX a liste vlastníctva č. XX (výrok IV.)

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie nemajúce zákonné náležitosti podľa § 428 a § 429 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“); pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a ani nepreukázala, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a) CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020)

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Dovolateľka bola v uznesení Krajského súdu v Bratislave, z 31. januára 2023 sp. zn. 16Co/161/2022 riadne poučená podľa § 428 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1). I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolanie z 31. mája 2023, spísala dovolateľkina splnomocnená dcéra. K dovolaniu nebolo priložené plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní ale len generálne splnomocnenie pre L. F. (dcéru dovolateľky, ktorá nemá vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa).

10. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

11. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.